

τῆς χημικῆς, εἶναι ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ δικαίως ἐκ τοῦ ἐνδόξου ἐφευρετοῦ της *Δαργεροτυπία* ἐπονομασθεῖσα. Τῆς νέας καὶ θαυμασίας ταύτης τέχνης τὰ ὅρια ἐλάβον ἐσχάτως νέαν καὶ περιεργωτάτην ἐπέκτασιν διὰ τῶν προσπαθειῶν καὶ ἐφευρέσεων ἐνὸς ... ὑπολοχαγοῦ τοῦ ἱππικοῦ. Ἀλλ' ὁ ὑπολοχαγὸς οὗτος εἶναι ἀνεψιὸς τοῦ συνεργασθέντος μετὰ τοῦ Δαγέρρου εἰς τὴν εὑρεσιν τῆς φωτοτυπίας, δι' ὃ οὐδὲ αὐτὸν ἄφηνε νὰ κοιμᾶται τὸ τοῦ θεοῦ του τρόποιον. Ὁ Κ. Νιέπκης Σαιν Βίκτωρ, ἀλληλοδιαδόχως τὴν σπάθην καὶ τὸν ἀλαμυδῖον διὰ χειρῶν ἔχων, καὶ ἀπὸ τὸν στρατῶνα τρέχων εἰς τὴν χημικὴν ἐργαστήριον του, μετὰ δέκα ἐτῶν ἀγῶνας, ἀνεγνώρισε τέλος εἰς τὸ Ἰόδιον, τὸ νέον τοῦτο τῆς ἐπιστήμης κατάνκτημα, τὸ κυριώτερον ὄργανον τῆς φωτοτυπίας, ἀνεγνώρισε, λέγομεν, ἰδιότητα, ἣτις μέχρι τοῦδε τοὺς πάντας διέφυγεν· ὅτι δηλαδὴ ὅταν καθυποβλήθῃ εἰς αὐτὸν ὁποιαδήποτε ἐπιφάνεια ποικιλόχρους, τὰ μὲν μέλαινα αὐτῆς μέρη τὸ ἀπορρόφῳσι, τὰ δὲ λευκὰ ὄχι.

Ἐπομένως πάντα χαλκογραφία ἢ πᾶν ἐντυπον, ἀρκεῖ νὰ ἐκτεθῇ ἐπὶ 5 λεπτά εἰς ἀμὸν ἰοδίου, ἐν θερμοκρασίᾳ 15—20, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐπιτεθῇ εἰς χαρτίον ἠλειμμένον μὲ ὀλίγον ἄμιλον (νισσέν) καὶ ἐβερεγμένον εἰς ὕδωρ ἐλαφρὰ ἐξυλισμένον διὰ τοῦ ἰοδίου ὀξέως, καὶ ἀμέσως ἡ χαλκογραφία ἢ τὸ ἐντυπον ἀποτυπύται εἰς κυανοῦν χρῶμα ἐπὶ τοῦ χαρτίου, καὶ τοῦτο εἰς πολλὰ ἐπανειλημμένως ἀντίτυπα, χωρὶς δευτέρας προπαρασκευῆς· πολλάκις μάλιστα τὰ τελευταῖα ἀντίτυπα ἀποβαίνουσιν ὠραιότερα τῶν πρώτων, διότι ἐνίοτε κατ' ἀρχὰς ὀλίγον ἰόδιον προσηλούται καὶ εἰς αὐτὰ τὰ λευκὰ, καὶ καθιστᾷ τὰς γραμμὰς ὀλίγον συγκεχυμένας, ἀλλ' ἐξακριβισθὲν ἔπειτα, τὰς ἀναδεικνύει καθαρωτάτας.

Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον ἀποτυπύται καὶ πᾶσα ἄλλη ζωγραφία εἴτε διὰ κοινῆς, ἢ καὶ διὰ σινικῆς μελάνης, ἢ καὶ διὰ χρωστικῆς ἐσχεδιασμένη, ἀρκεῖ νὰ ὄραχῃ πρότερον εἰς ὕδωρ περιέχον ὀλίγον ἄμμονιακόν, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς ὕδωρ περιέχον τοῖκον ὀξύ, ἀζωτικὸν ὀξύ, καὶ γλωρυδρινὸν ὀξύ. Οὕτω λοιπὸν διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης δυνάμεθα ἀπὸνως καὶ προχεῖρας νὰ ἔχωμεν ἀντίγραφα τῶν ὠραιοτάτων ζωγραφιῶν, ὡς καὶ αὐτῶν τῶν θαυμασίων καὶ πολυτελῶν ἀγγλικῶν χαλκογραφιῶν, καὶ εὐκολώτερα μάλιστα αὐτῶν τῶν τελευταίων.

Ἀλλ' ἂν, ἀντὶ τοῦ ἠλειμμένου χαρτίου, θέλωμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν ὑαλίον, σινουρητὴ κέραμον, ἢ ἐλεφαντά, μὲ λαφρὰν ἐπαλοιφήν κόλλας ἀμύλου, ἢ ἐκτύποις εἶναι ἀκόμη ζωηρότερα. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀργυρὸς, πατηθεὶς εἰς τὴν χαλκογραφίαν, τὴν καθυποβλήθεισαν εἰς τὸ ἰόδιον, καὶ ἐκτεθεὶς ἔπειτα εἰς ἀναθυμιάσιν ὑδρᾶς ὑρού, διατηρεῖ τὸν τύπον, ὅμοιον μὲ τοὺς τῶν δαγέρρουτύπων πλακῶν, καθὼς καὶ ὁ χαλκός, ἀλλ' αὐτὸς ὑποβαλλόμενος ὄχι εἰς ὑδράργυρον, ἀλλ' εἰς ἄμμονιακόν. Καὶ ἄλλα δὲ μέταλλα λαμβάνουσιν ἐπίσης τοὺς τύπους· ἀλλὰ δὲν εὗρεθῇ εἰσέτι ὁ τρόπος τοῦ νὰ τοὺς διατηρῶσι.

Τὴν πολλοῦ λόγου ἀξίαν ἀνακάλυψιν ταύτην, μόνον κατὰ τοῦτο δευτερεύουσιν τῆς τοῦ Δαγέρρου, ὅτι εἶναι θυγάτηρ ἐκείνου, καθυπέβαλεν ὁ Κ. Νιέπκης Σαιν Βίκτωρ εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν.

ΟΙ ΙΠΠΟΤΑΙ ΤΟΥ ΣΤΕΡΕΩΜΑΤΟΣ ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

(συνέχεια. Ἰδε φυλλάδιον Ι΄.)

Ἡ δὲ Ἰσαβέλλα, ἡ παιδρὰ κόρη, ποτὲ δὲν εἶχε προσηλῶσει ἀκόμη τοὺς ὀφθαλμούς της ἐπὶ ἀνδρὸς, ἐκτὸς ἢ διὰ τὰ παρατηρήσῃ τῶν ταινιῶν τοῦ τοῦ χρώμα, ἢ διὰ τὰ ἐκτιμᾷ τὴν τιμὴν τῶν τριχάπτων του. Καὶ οὔτε ἐδύνατο δὲ, διότι τὰ περιπαλῇ τῶν θαυμασίων της βλέμματα τὴν ἡγάπαζον νὰ μὴ ἀποσπᾷ τὰ ἐδικὰ της ἀπὸ τοῦ ἔδαφος, καὶ ἐπρόκρινε νὰ παρακολουθῇ τὰ ἔρρυθμα τῶν ταπήτων ποικίλματα ἢ τὰς ἀβεβήλους τῶν ψηφροθέτων γραμμὰς, παρὰ νὰ ἐκτίθηται εἰς τὰ ῥαγδαῖα τοξεύματα βλεμμάτων ἐρωτικῶν, τὰ διασταυροῦντα ἑκατὸν βλέμμα της. Ἐξ ἐναντίας δ' ὁ Σίμων, ὁ ὠραῖος ξένος, ἐκείνος τῇ ἐπρόσφερε τὸ χειρόκτιον της χωρὶς νὰ τὴν ἰδῇ κἀν. Τότε τὸ ἐναντίον συνέβη ὡς πρὸς αὐτόν· διότι βλέπουσα ὅτι προσήλου αὐτὸς τὰ βλέμματα εἰς τὸ ἔδαφος, τὰ ὑψωσεν ἡ Ἰσαβέλλα ἐπάνω του. Ἄν καὶ βεθυθισμένος εἰς θλίψιν, διετῆρει ὅμως τὴν καλλονὴν τοῦ ὁ Σίμων, καὶ ἔως μάλιστα ἡ θλίψις ἀκόμη καὶ τὴν ἐπηύξανεν. Ἡ Ἰσαβέλλα ἄρα δὲν εἶδε τὰ τριχάπτα του, τὸ χρῶμα τῶν ταινιῶν τοῦ ποσῶς δὲν παρετήρησεν. Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον, ὅταν ἐξύπνησεν, ἐδύνατο νὰ χαράξῃ ἀκριβέστατα τὴν εἰκόνα τοῦ ξένου.

Ὅταν τὸν εἶδεν ἐκ δευτέρου, ἡσθάνθη ὅτι ἐρυθρία, καὶ ἔπειτα μίαν προῖταν, χωρὶς ἡ ἰδίᾳ νὰ ἡσέυρη διατὶ, δάκρυα ἔβρεξαν τοὺς ὀφθαλμούς της, οὔτινες ποτὲ δὲν εἶχον κλαῦσαι ἐκτὸς ἀπὸ πένθος, ἀπὸ χαρὰν ἢ ἀπὸ συμπάθειαν. Ἐμβλέψασα δὲ τότε εἰς τὴν συνείδησίν της, δὲν ἐδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ οὐδεμίαν αἰτίαν λύπης, καὶ ὅμως ἔπυξεν αἴφνης τὴν αὐτεξέτασιν ταύτην, καὶ ἐβυθίσθη εἰς ῥεμῖσμούς. Ἐκτοτε δὲ, ὑποκεχυμένα μόνον βλέμματα ἔρριπτε πρὸς τὸν ξένον.

Ἐκτοτε καὶ ἡ σημασία τῶν αὐλικῶν ἐορτῶν μετεβλήθη ἐντελῶς δι' αὐτήν, καὶ εἰς τὰς ἀπειράντους ταύτας αἰθούσας, ὅπου συνεστρέφετο πλῆθος ἀπειρον, καὶ ἐμπρέπον εἰς στολὰς μεταξωτάς, εὐπαρύνους καὶ ὀλοχρύσους, ἐκείνη ἐνὰ μόνον ἔβλεπεν ἄνθρωπον καὶ προσπαθοῦσα παντὶ σθένει νὰ μὴ τὸν ἀτενίσῃ, ἡσθάνετο ὅμως ἐνδομύχως ὅτε προσήρχετο, καὶ διέβλεπε τῆς μορφῇ του διὰ τῶν κατεβιβασμένων ἐλαφάρων της. Ὅτε δὲ διήρχετο ἐμπρὸς της, ὅλα της· τὰ μέλη μαγνητικῶς ἀνεσκιρτων, καὶ ἅμα ἐμακρύνετο, εἶδος γαυνώσεως τὴν κατακυριεύειν ὅλην, καὶ τὴν ἐβύθιζεν εἰς ὑπνερῶν ἀπάθειαν.

Τέλος δὲ μετεμορφώθη ὁ χαρακτήρ της· ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ αὐξάνοντος πάθους. Ἡ δυστυχὴς κόρη δὲν ἐγέλα πλέον· ἡ στολή της κατήντησεν ἐπιμέλεια πάρεργος δι' αὐτήν, καὶ ἀδιακόπως ἐσκέπτετο, ἀδιακόπως τὸν ἐσυλλογίζετο.

Ἐκείνος ὅμως δὲ τὴν ἐσυλλογίζετο παντάπασι, διότι ἡ λύπη του δὲν εἶχεν ἐνδῶσει, καὶ ξένος εἰς τὰς εὐθυμίας δι' ὃν διήρχετο ἡ ζωὴ του, δὲν ἐβλεπε τίποτε, οὐδὲ εἶδε τὸ πρόσωπον τῆς Ἰσαβέλλας, τῆς Ἰσαβέλλας ἣτις τὸν ἡγάπα, οὐδ' ἐνθυμεῖτο ὅτι τῇ εἶχε προσφέρει ποτὲ τὸ χειρόκτιον, οὐδ' ἤξευρε κἀν τὴν ὑπαρξίν της.

Ἐν μιᾷ τῶν ἐσπερῶν ὁ Σίμων διέτρεχε κατὰ τὸ σῦνθες βραδείως τὰς αἰθούσας τῶν ἀνακτόρων, ὅλος

ἐκδοτος εἰς τὰς θλιβεράς ἀναμνήσεις του. Ἡ δ' Ἰσαβέλλα συνδιελέγετο μετὰ τινος νέου ἐκ τῶν εὐπατριδῶν, τοῦ Κ. Καρναυαλέτου· ἀλλ' ἄμα εἶδε τὸν Σίμωνα, ἡ καρδία της πρὸς αὐτὸν ἀρέπτη, καὶ ἐπαύσατο ὁμιλοῦσα πλέον, καὶ ἐπαύσατο πλέον ἀκούουσα, καὶ ὁ ὀφθαλμός της μεταξὺ τῆς συζήτησιν τῶν ἀνθρώπων τὸν Σίμωνα μόνον ἐξήτει, καὶ ἐταράττετο καὶ συνεσκοτάζετο ὅσκις τὰ ἔχνη του τὴν διέφευγον. Τότε ὁ Κ. Καρναυαλέτος, ὅστις πρὸ πολλοῦ ἠγάπα τὴν Ἰσαβέλλαν, καὶ ἐφρόνει ἑαυτὸν προτιμώμενον, ἐκπλαγείς διὰ τὴν αἰφνιδίαν αὐτὴν ταραχὴν της, παρηκολούθησε τὸ βλέμμα της, καὶ ἀπήντησε κατὰ τὴν διεύθυνσιν του τὸν Σίμωνα Βασκογκέλλον.

Μετὰ τινὰ λεπτὰ ὁ Σίμων ἠσθάνθη, ὅτι διαβαίνων τις πλησίον του, τὸν ἐσπρωξε βιαίως. Ἀλλ' αὐτὸς ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τοῦτο. Ἦν δ' ὁ σπρώξας αὐτὸν ὁ Καρναυαλέτος, πράττων ὅσα κοινῶς οἱ ζηλότυποι. Ἀλλ' ἰδὼν ὅτι ἡ πρώτη ἀπόπειρά του ἀπέτυχε, τὴν ἐκνεύλαβεν, ἀλλ' ὅχι ἐπιτυχέστερον· διότι ὁ Σίμων ἀλλοφρονῶν, καὶ οὐδόλως ὑποπεύων ὅτι ἤθελέ τις νὰ τὸν προσβάλῃ, παρῆλθε χωρὶς καὶ νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Τότε μὴ εὐρίσκων ἄλλον τρόπον ὁ Καρναυαλέτος, ἔθεσε τὴν ἐρυθρὰν πτέρναν του ἐπὶ τὸν πόδα τοῦ Σίμωνος, καὶ ἐπάτησε μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του.

— Ἀπρόσεκτε! ἀνέκραξεν ὁ Βασκογκέλλος ἀγανακτῶν.

— Σιωπή! εἶπεν ὁ Καρναυαλέτος, ἐγγίζων τὸ ξίφος του.

Ἡ γλῶσσα αὐτῆς εἶναι εὐκατάληπτος εἰς ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς κοινωνίας. Ὅθεν ὁ Βασκογκέλλος χωρὶς ν' ἀποκριθῇ παρηκολούθησε τὸν Καρναυαλέτον, καὶ μετ' αὐτοῦ διασχίσας τὸ πλῆθος ταχέως, κατέβη τὴν κλίμακα, καὶ ἔστη μόνον ἔξω τοῦ περιβόλου τῶν ἀνακτόρων.

— Σύρε τὸ ξίφος, εἶπεν ὁ Καρναυαλέτος.

Ὁ Βασκογκέλλος τὸ ἔσυρε.

— Τῇ ἀληθείᾳ, κύριε! εἶπεν ὁ Καρναυαλέτος, ἐλέπων αὐτὸν τόσῳ πρόθυμον, — λυποῦμαι ὅτι βιάζομαι νὰ φονεύσω ἄνδρα γενναῖον, ὁποῖος φαίνεται ὅτι εἰσθε. Πρῶτον τουλάχιστον θέλω νὰ σὰς εἰπῶ διατί. . . Ἀγατῶ τὴν Κυρίαν τῆς Σαβαυδίας Νεμούρης.

— Ἀδιαφορῶ, ἀπεκρίθη ὁ Σίμων. — Εἶναι ψυχρὰ ἐδῶ, ἅς μὴ βραδύνωμεν.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ Καρναυαλέτος, ἀδιαφορεῖτε! . . . Ἀλλὰ τὴν ἀγαπᾶτε καὶ ὑμεῖς, κύριε!

— Δὲν τὴν γνωρίζω, εἶπεν ὁ Σίμων ψυχρῶς.

— Δὲν γνωρίζετε τὴν Κυρίαν τῆς Σαβαυδίας! . . . παράδοξον πρᾶγμα!

Ὁ Βασκογκέλλος ἐπέστρεψε τότε τὸ ξίφος του εἰς τὴν θήκην, καὶ διευθύνθη ὀπίσω πρὸς τὰ ἀνάκτορα. Ἀλλ' ὁ Καρναυαλέτος ἔτρεξε κατόπιν του.

— Κύριε, εἶπε, δὲν εἶμαι ἄνθρωπος, ἤξευρέ το, νὰ ταραξῶ τὴν ἡσυχίαν σας ἀπλῶς καὶ ὡς ἐτυχεν. . . Ἄλλως τε, ἂν δὲν τὴν ἀγαπᾶτε, σὰς ἀγαπᾶ. . . ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἀπατώμαι. . . καὶ δι' ἐμέ εἶναι τὸ ἴδιον! Λοιπὸν, παραταχθῆτε, παρακαλῶ.

Ὁ Βασκογκέλλος παρετάχθη, καὶ εἰς τὸν τρίτον

διαξίφισμόν ἡ λαβὴ τοῦ ἀπήντησε τὸ στήθος τοῦ Καρναυαλέτου.

Τοιοῦτο μόνον συμβᾶν ἦν ἱκανὸν νὰ πείσῃ τὸν Σίμωνα νὰ ὑψώσῃ τὰ βλέμματά του ἐπὶ γυναικός. Ἀλλὰ τίς δὲν θέλει καὶ νὰ γνωρίξῃ ὑπὲρ τίνος ἐκινδύνευσεν; ὥστε τὴν ἐπαύριον ἀνεζήτησε νὰ ἰδῇ τὴν Ἰσαβέλλαν. Τότε τὰ βλέμματά των διεσταυρώθησαν, καὶ τὸ τῆς νέας κόρης προσηλώθη εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἔκτοτε πλέον δὲν ἀνηγέρθη, τὰς δὲ παρειάς της ἔβαψε ζωηρὸν χρῶμα ῥόδων. Ὁ δὲ Σίμων ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του ἰσχυρῶς πιεζομένην, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του φλογίζομένους, ὡς τῶν παιδίων ὅταν πάσχωσι καὶ δὲν θέλουσιν ὁμῶς νὰ κλαύτωσι.

— ὦ Ἰνές! ἐψιθύρισε, φέρων εἰς τὸ στήθος τὴν χειρὰ του.

Καὶ ἔφυγε μακρὰν, ὅσον μακρὰν ἐδυνήθη, μέχρις οὗ τῆς νυκτός ὁ ἀὴρ καὶ ἡ δρόσος ἐψύχρανον τὸν ἰδρώτα τοῦ μετώπου του.

— Ἰνές! ἐπανελάμβανεν ἐνίοτε μετὰ σπασμωδικῶν ὀλοφυρμῶν. — Ἰνές!

Ὅτε κατὰ πρῶτον ἀπήντησε τινὰ Ἰνές εἰς τὸν κόσμον, τὸ ἐλκύσαν αὐτὸν πρὸς τὴν κόρην δὲν ἦν ἔρω, τὸ εἶπομεν, ἀλλὰ μᾶλλον προαισθημα ἔρωτος. Εἰς τὴν φαντασίαν του περιέπτατο, τὴν καρδίαν του ἐπλήρου ὃν τι ἄγνωστον καὶ ἀνύπαρκτον, ἐκ τῶν κατοικόντων τοὺς οὐρανοὺς, ὡς αὐτὸς πεποιθότως ἐφρόνει, καὶ σσανίως ἐπιφοιτῶντων τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς ποιητικωτέρας ἐκστάσεις των· ὡς ἐπίγειον δὲ καὶ ἀσθενῇ σκιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐκείνου ὄντος ἐξέλαβε τὴν Ἰνές, καὶ προσηλώθη εἰς αὐτὴν, ὡς ὁ στερούμενος ποτηριοῦ πρωτοτύπου προσηλοῦται εἰς τὴν φίλην εἰκόνα του.

Ἀλλ' ὅταν εἶδε τὴν Ἰσαβέλλαν, εἴτε ὑπῆρχε πραγματικὴ ὁμοιότης μετὰ τῶν ἀμφοτέρων τῶν γυναικῶν, εἴτε διότι ἡ φαντασία του ἀπετύπου πανταχοῦ τὴν εἰκόνα ἧτις νεκρὰ ἐνεχαράχθη εἰς τὴν καρδίαν του, τῷ ἐφάνη αὐτὴ ὡς τὸ οὐράνιον πρωτότυπον τῆς Ἰνές· ἐνόμισεν ὅτι βλέπει πάλιν ἐμπρὸς του ἐκείνην, ἣν πρὸ χρόνων ἐβρήκει, ὅχι ὅποια ἦν ἐπὶ τῆς νεκρικῆς κλίνης, ἀλλὰ νέαν καὶ θάλλουσαν, ὡς εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς συζυγίας των, καὶ ἀνεγνώριζε τὴν κυματοειδῆ μέλαιναν κόμην της, καὶ τὸ βασιλικὸν μέτωπόν της, καὶ τῶν μεγάλων ὀφθαλμῶν της τὸ βαθύ κυανοῦν, ὅλα περιλαμβόμενα ἀπὸ αἴγλην τοῦ παραδείσου, καὶ δεικνύοντα αὐτῷ ἐπὶ γῆς ὅτι ἐν τῷ οὐρανῷ μόνον ὑπάρχον ἐπίστευε.

Τὸ βλέμμα τῆς Ἰσαβέλλας ἔμενε θαρρόν ἐπὶ τῆς καρδίας του. Εἰς τὸ βλέμμα τοῦτο ἐνόησεν ἔρωτα· ὥστε μυστηριωδῶς πως μετὰ τῆς καρδίας του καὶ τῆς ἀποθανούσης Ἰνές παρενείρετο ἄλλη Ἰνές ζῶσα, ὡραιωτέρα ἀκόμη, ὑπερφυστέρα, οὐχὶ ὅποιαν εἶχον ἄλλοτε ἀπαντήσει οἱ ὀφθαλμοὶ του αὐτὴν, ἀλλ' ὅταν ὄνειροπολῶν τὴν ἔβλεπε διὰ τῶν τῆς φαντασίας του ὀφθαλμῶν. Καὶ ἡ γυνὴ αὕτη, ἧτις ἦν ἡ Ἰσαβέλλα τῆς Σαβαυδίας, τῷ ὑπέκλεπτε τὰς ἀναμνήσεις του, καὶ ἡ Ἰνές ὑπεχώρει, καὶ τὸ ὥχρον πρόσωπόν της, ἡμιεκαλυμμένον ὑπὸ τῆς λυτῆς κόμης της, διεκρίνετο ἀμυδρότερον ἤδη, καὶ τὸ στόμα της ἠνοίγετο ὡς προσφύρον ἀσπασμὸν τελευταῖον. Ἡ Ἰσαβέλλα ἐξ ἐναντίας ἦν ἐμπρὸς του, ἐφαίνετο χαίρουσα διὰ τὸν θρίαμβόν της, καὶ εἰς τὸ βλέμμα τοῦ Βασκογκέλλου ζητοῦν τὴν Ἰνές, παρίστα τὴν ὡραίαν μορφήν της.

Καὶ ἐπ' αὐτὸν τὸ μὲν ὁ Βασκογκέλλος καὶ ἀντεπά-
λαιεν ἰσχυρῶς κατὰ τοῦ ἀναφυομένου τούτου αἰσθή-
ματος ἀλλ' ὁ πυρετὸς ἤβανεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγ-
μὴν. Ἀπὸ τὸ μέτωπόν του ἔρρε ποταμὸν ὁ ἰδρῶς.
Τὸ νυκτερινὸν σκότος τῷ ἐφάνετο παραδόξως φωτα-
γωγούμενον, τὸν κατεψυγμένον ἀνεμὸν ἐξελάμβανεν
ὡς τὴν θερμὴν τοῦ χοροῦ ἀτμοσφαῖραν, καὶ τὸ σύ-
ριγμα τοῦ βορέως διὰ τῶν γυμνῶν κλάδων ὡς τὴν
ἀρμονίαν τῆς μουσικῆς.

Τότε ἐκάρησεν εἰς τὴν χλόην, ἣν εἶχε καταλευκά-
νει ἡ πάχνη, καὶ ἔπαυσε παλαιῶν πρὸς τὸ τυραννι-
κὸν ὄναρ.

Τὸν κατεκυρίευσεν δὲ τότε εἶδος μέθης, ἐν ἣ ἡσθά-
νετο ὅμως τὸν κάματον ἀκόμη καὶ τοῦ συνειδότος
τὰς τύψεις. Τὸ δὲ στόμα του ἀπῆντησε τῆς Ἰσαβέλλας
τὸ στόμα, καὶ συνεκαλύφθη ἡ σκιά τῆς Ἰνές.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ὁ Βασκογκέλλος ἐπέστρε-
ψεν εἰς τὴν κατοικίαν του· τὸ ὄναρ του εἶχε διασχε-
δασθῇ, ὁ πυρετὸς εἶχε σβεσθῇ, ἀλλ' ἡ ἐντύπωσις ἔμενεν.
Ἀμέσως διέταξε τὸν ὑπηρετὴν του Βαλθάσαρ νὰ προ-
παρασκευάσῃ τὰ πάντα πρὸς ὁδοιπορίαν, καὶ πρὸ τῆς
αὐγῆς ἀνεχώρησε διὰ Πορτογαλίαν. Εἰς τὴν Γαλ-
λίαν εἶχεν ἔλθει ἐπ' ἐλπίδι νὰ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, καὶ
ἀπῆρχετο μὲ διπλὴν θάσανον.

Περὶ δὲ τὴν Ἰσαβέλλαν τὰ πάντα μετὰ τὴν ἀνα-
χώρησίν του ἐβυθίσθησαν εἰς κατήφειαν καὶ εἰς θλί-
ψιν. Μάστιγν ἐπεδείκνυσεν ἡ αὐλὴ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς
τῆς ὅλην τῆς τὴν λαμπρότητα· οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν
ἔβλεπον πλέον. Τὸ μειδίαιμα εἶχεν ἐγκαταλείψει τὰ
χεῖλη τῆς, καὶ παροδικῇ τις ἀκτὶς τότε μόνον ἀνε-
λαμπεν εἰς τὸ βλέμμα τῆς, ὅτε κατὰ σύμπτωσιν
ἐπροσέφερετο ἐμπρὸς τῆς ἡ λέξις Πορτογαλλία.

Ἐν τούτοις ὁ Μαρκεσίος Σάνδης, λαβὼν ἤδη ἀπαξ
ἀρνητικὴν ἀπάντησιν, ἀπεπειράθη καὶ ἐκ δευτέρου,
καὶ πάλιν ἀπεκρούσθη. Ἀλλ' ἡ Ἰσαβέλλα ἐπεκαλέ-
σθη κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, τοῦ Βασιλέως τὴν
ἐπιείκειαν, καὶ ἐλθοῦσα ἐρρίφθη πρὸ τῶν ποδῶν του.

— Θέλετε λοιπὸν νὰ γίνητε Βασίλισσα; τὴν ἐ-
ρώτησε μειδιῶν Λουδοβίκος ὁ ΙΔ'.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη, θέλω νὰ ὑπάγω εἰς
τὴν Πορτογαλίαν.

Z.

Ἡ Αὐλὴ τῆς Πορτογαλλίας.

Ἡ Κυρία τῆς Σαβαυδίας ἀνεχώρησε λοιπὸν διὰ
τὴν Πορτογαλίαν, ὅπου ὁ Μαρκεσίος Σάνδης τὴν
ἔφερεν ἐν θριάμβῳ.

Ὅτε δ' ἀπέβη εἰς τὴν Λισαβώνα, λαμπρὰ καὶ πο-
λυάριθμος συνοδεία κατεκάλυπτε τὸ παράλιον πρὸς
δοδοχὴν τῆς, καὶ ἐξερχομένην τῆς λέμβου τὴν
ἔλαβεν ὁ βασιλόπαις Δὸν Πέτρος ἐκ τῆς χει-
ρὸς. Ὁ βασιλόπαις ἦν τότε ἐφηβὸς μόλις, καὶ
βλέπων τὴν νέαν βασίλισσαν τὸσον ὡραίαν, ἐζήλευσε
τὴν τύχην τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ εἰς τὴν φλιάν τῶν
ἀνακτόρων, ὅταν ἐφίλησε τῆς Ἰσαβέλλας τὴν χεῖρα,
τὰ χεῖλη του ἔκαιον.

Ἀλλ' ἡ Κυρία τῆς Σαβαυδίας δὲν παρετήρησε παν-
τελῶς τὴν ταραχὴν του, διότι τὸ βλέμμα τῆς εὐ-
θύμως ἐβυθίσθη εἰς τὸ περιεσπόμενον πλῆθος, καὶ
ἐφάνετο ζητοῦν γνωστόν τι πρόσωπον ἐπὶ τῆς ἀγνώ-
στου ἐκείνης γῆς. Ἀλλὰ μέχρις οὗ ἐδύνατο νὰ ἰδῇ,
δὲν ἀνεκάλυπτεν οὐδαμοῦ ὅτι ἐζήτει.

Εἰς Λισαβώνα πανηγυρίσθησαν μεγάλοι ἑορταὶ διὰ
τῆς βασιλίσσης τὴν ἀφίξιν, ἀλλ' ἡ βασίλισσα ἦν πε-
ρίλυπος. Διότι ἀποφασίσασα νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Λισα-
βώνα, εἶχεν ἐνδῶσει εἰς μίαν τῶν ἀνικητῶν ἐκεί-
νων ἰδιοτροπιῶν, αἵτινες χαρακτηρίζουσι πάντοτε
τοὺς νεανικοὺς ἑρωτας, καὶ δὲν ἐμελέτησε παντά-
πασιν ποῖον εἶχε σκοπὸν, ἀλλ' ἡ ἀόριστος ἐλπίς ὅτι
ἐδύνατο νὰ ἰδῇ πάλιν τὸν Βασκογκέλλον, τῇ ἐδεί-
κνυε μακρόθεν τὴν Πορτογαλίαν ὑπὸ ἐπαγωγὰ χρώ-
ματα. Καὶ ἰδοὺ, ἦλθεν εἰς Πορτογαλίαν, καὶ δὲν
ἔβλεπε τὸν Βασκογκέλλον! Πανταχοῦ περίξ τῆς
προσέκρουεν εἰς ἀγνώστους μορφάς, εἰς τὴν ἀκοήν
τῆς ἐπιθύριζον φωναὶ ξέναι· δὲν εἶχε πλέον φίλους
νὰ τὴν προστατεύσωσι· καὶ ὅταν ἐν μέσῳ τοῦ νέου
τούτου βίου ἡσθάνετο ὅτι τρέμει, δὲν εἶχεν ὑπερά-
σπισιν, δὲν εἶχε τοὺς πατρικοὺς ὑπὲρτάς, δὲν εἶχε
πατρίδα!

Καὶ ἀναχωροῦσα ἀκόμη μόλις ἔφερε κατὰ νοῦν τὸν
ἐμβριθῆ σκοπὸν τῆς ὁδοιπορίας τῆς. Ἐλπίς φαντα-
σιώδης τὴν ἠλέκτριζεν ἀκόμη τότε, καὶ ἐφρόνει ὅτι
ὁ Βασκογκέλλος ἤθελεν ὅπως δήποτε κατορθώσῃ νὰ
παρεντεθῇ μετὰ αὐτῆς καὶ τοῦ ὑποψηφίου συζύγου
τῆς. Ἀλλ' ἤδη ἡ ἄφρων αὕτη ιδέα διεσκεδάσθη,
καὶ ἐνόησεν ἡ Ἰσαβέλλα ὅτι ἤρχετο νὰ δεχθῇ δεσμὰ
συζύγου, δεσμὰ δεσπότη, καὶ τὸν δεσπότην τούτον
ὅταν τὸν εἶδεν, ἡσθάνθη φρίκην καὶ ἀηδίαν· ἀλλὰ
δὲν ἦν πλέον καιρὸς, διότι ἡ τοῦ γάμου τελετὴ ἦν ἐ-
τοίμη, τάπητες ἐκρέμαντο εἰς τοὺς τοίχους τῆς μη-
τροπόλεως, ἀνθοὶ στέφανοι κατεκόσμου τὸν θόλον
τῆς, καὶ αἱ λαμπάδες ἔκαιον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ.

Καὶ ἐπὶ μίαν μὲν στιγμὴν διελογίσθη ν' ἀντιστῇ
εἰς τὴν μισητὴν ταύτην ἀνάγκην, ἀλλ' ἰδοῦσα τὴν
μόνησιν τῆς, ὑπέκυψεν.

Ὡ! πόσον ἐνθυμήθη τότε ὅλους τοὺς γενναίους εὐπα-
τρίδας ἐκείνους, οἵτινες ἄλλοτε τὴν περιεστοίχιζον,
ἐπαιτοῦντες ἐν βλέμμα τῶν ὀφθαλμῶν τῆς, ἱκετεύον-
τες νὰ προσφέρωσι τὴν ζωὴν των ὑπὲρ αὐτῆς. Μετ'
ὀλίγον ἐμελλε νὰ τοὺς ἐνθυμηθῇ ἔτι μάλλον.

Ὁ Ἀλφόνσος ἐφάνη ὑπερησθεὶς κατ' ἀρχάς, καὶ
ἅμα εἶδε τὴν κυρίαν τῆς Σαβαυδίας, τὸσσην ἀκάθε-
κτον χαρὰν ἐδείξεν, ὡς ἂν τῷ εἶχον φέρεי τοῦλά-
χιστον δώδεκα ταύρους Ἰσπανικοὺς ἢ ἓνα κύνα
ἐκλεκτοῦ γένους. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐλησιμόνησε τὸ
βασιλικόν του κυνήγιον, καὶ ἠπειλήσεν τὸν Καστελ-
μελχώραν ὅτι θὰ τὸν κρεμάσῃ διότι ὠμίλησε πρὸς
τὴν Ἰσαβέλλαν χωρὶς νὰ ἦναι γονατιστός. Καὶ ἐγο-
νάτισε μὲν ὁ Καστελμελχώρας, ἀλλ' ὤμωσεν ἐν τῇ
καρδίᾳ του ἀδιάλλακτον μῖσος κατὰ τῆς νέας βασι-
λίσσης.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐτελέσθη ὁ γάμος· ὥχρὰ, ἡμι-
θανὴς ἡ Ἰσαβέλλα, διηλθε μετ' ἐκονοούμενον ἔθιμα τὴν
ἐκκλησίαν τῆς μητροπόλεως, καὶ ἐστηρίζετο εἰς τὴν
χεῖρα τοῦ βασιλόπαιδος Δὸν Πέτρου, ὅστις, ὥχρὸς
καὶ αὐτός, ἐφάνετο οὐχ ἥττον καταβαλλόμενος ὑπὸ
σκληρῆς ἠθικῆς ἀγωνίας. Μόλις δ' ἐφθασεν εἰς
τῆς ἐκκλησίας τὸ μέσον, καὶ φωνὴ ὑπόκωφος τὴν
διέφυγε, καὶ ἡσθάνθη τὰ γόνατά της ἐνδίδοντα ὑπ'
αὐτήν. Εἰς τὴν σκίαν ἐνὸς τῶν κίωνων εἶχε δια-
κρίνει αἶφνης τὸ κατηφές καὶ τεθλιμμένον τοῦ Βα-
σκογκέλλου πρόσωπον. Ὅπως συγκρατᾷ τὰς ἐκλει-
πούσας δυνάμεις τῆς, ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρ-
δίαν τῆς, καὶ τὸ βλέμμα τῆς ἐρρίφθη ἐκ νέου ὅς!

και πλήρες ἐλπίδος πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, — ἀλλ' ὁ Βασκογκέλλος εἶχε γίνει ἀφαντος.

Τότε ἡ καρδία της συνετρίβη, καὶ ὁ βραχίον της ἐστηρίχθη ἀδρανῆς καὶ βαρὺς εἰς τοῦ βασιλόπαιδος τὸν βραχίονα. Ὅτε δ' ἔφθασεν ἐμπρὸς τοῦ βωμοῦ, τὰ γόνατά της ἐκάμφθησαν αὐτομάτως, καὶ ἔπεσε σπριζομένη εἰς τὸ προσευχητήριον. Ἡ δὲ λοιπὴ τελετὴ τῇ ἐφάνη ὡς ὄναρ ἐναγώνιον καὶ ὀδυνηρὸν, ὥστε ἐπεθύμει ἐξυπνώσα νὰ τὸ ἀποσείσῃ. Ἐξύπνησε δὲ βασίλισσα, καὶ γυνὴ ὄντος ἐλσεινοῦ, κρατοῦντος τὸ σκήπτρον εἰς χεῖρα μόλις ἱκανὴν νὰ παίξῃ μὲ παιδιῶν ἀθύρματα.

Ὁ δὲ βασιλόπαις εἶχεν ἀποσυρθῇ ἐπὶ τῆς τελετῆς κατὰ μέρος, καὶ κατεβρόχιζε τὴν Ἰσαβέλλα διὰ τῶν ἐλεμμάτων. Ὁ βασιλόπαις ἦν εὐγενὴς νεανίας, ὅστις, εἰ καὶ πολλάκις ἀκούσας προτροπὰς ἐπιβούλους καὶ φιλοδόξους, ἀπεῖρψεν ὅμως πάντοτε πᾶσαν ἰδέαν ἀποστασίας. Κατὰ πρῶτον δὲ τὴν σιγμὴν ταύτην ἠσθάνθη ζηλοτυπίαν πρὸς τὸν ἀδελφόν του. Ἄν ἐγὼ, ἔλεγεν, ἤμην ὁ βασιλεὺς, ἐγὼ θὰ ἐγονυπέτουν τώρα πλησίον τῆς Ἰσαβέλλης, ἡ ἐδική μου χεὶρ θὰ ἐκράτει τώρα τὴν χεῖρά της, καὶ εἰς ἐμὲ θὰ ἔδιδε τὴν ζωὴν της καὶ τὴν ἀγάπην της.

Πλησίον δὲ τοῦ βασιλόπαιδος, ἄλλος ἄνθρωπος, εἰς πλατὺν ἐγκεκαλυμμένος μανδύαν, καὶ κρύπτων τὸ πρόσωπόν του ἐπιμελῶς, ἠτένιζεν ἐπίσης τὴν νεάν βασίλισσαν.

Ἦν δὲ οὗτος ὁ Βασκογκέλλος, ὅστις ἅπαξ ἀκόμη ἤθελε νὰ ἰδῇ ἐκείνην, ἥς ἡ θέα εἶχεν ἀντιπαλαίσει πρὸς τῆς Ἰνὸς τὴν μνήμην. Τὴν Ἰνὸς εἶχεν ἀγαπήσει ὡς παραστάτιν ἄλλου ἔρωτος, οὗ τὸ ἀντικείμενον ἐφρόνει ἀνυπαρκτον καὶ πλάσμα μόνον τῆς ἀκορέστου του φαντασίας, καὶ τὸ φανταστὸν τοῦτο ἀντικείμενον τὸ εὔρεν ἐν τῇ νεῇ Ἰσαβέλλα τῆς Σαβαντιάς. Ἢδη δ' ἐφοβεῖτο αὐτὴν διπλάσιως, ἀφ' οὔτου ἦτον βασίλισσα, διότι γνωρίζομεν ὅτι θρησκευτικὴν ἐπιπηγέλετο ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν βασιλέα. Τὴν ἐφοβεῖτο δὲ, διότι ἐνόησε τὸν ἔρωτά της, καὶ διότι τῷ ἐφαινετο προδοσία τὸ νὰ καταλάβῃ αὐτὸς τὴν καρδίαν τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν ἡγεμόνα του· καὶ τὴν ἐφοβεῖτο ἀκόμη διότι ἠσθάνετο ἐαυτὸν ἀσθενῆ κατ' αὐτῆς, καὶ διότι ἡ ὑπὲρ πάντα λόγον ἀκραία ψυχὴ τοῦ ἐπανίστατο κατὰ τῆς ἰδέας τοῦ νὰ καταπροῶσθαι τὴν μνήμην τῆς ἀποθανούσης συζύγου του.

Ἄλ' ὁ ἔρωρ ἤξευρε νὰ κατασοφίζηται ὅλους τοὺς δισταγμούς, καὶ πολλάκις μεταμορφούμενος ἐπανερχετο, καὶ κυριεύει ἐξ ἐφόδου τὸ κατ' ἀρχὰς ἐναρέτως ἀντιστὰν φρούριον. Οὕτως ἀποκρούων πᾶσαν ἰδέαν ἐρωτικὴν ὁ Βασκογκέλλος, παρέδωκεν ὅμως ἀνυπόπτως τὴν καρδίαν του εἰς οἶκτον πρὸς τὴν δυστυχῇ ταύτην γυναῖκα, ἣν ἤξευρε καταπιεζομένην ἀπὸ τὴν θλίψιν. Καὶ ἐν ᾧ τὴν ἐβλεπε τὸσον δυστυχῇ, ἐνεθυμεῖτο πόσον λαμπρὰν τὴν εἶχεν ἰδῇ ἄλλοτε· καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον προέβλεπε τὴν μέλλουσαν τύχην τῆς βασίλισσης, ἐντὸς αὐλῆς τυρλῶς παραδεδομένης εἰς τοῦ βασιλέως τὸ εὐνοούμενον, ὅστις ἦν ὁ φυσικὸς ἐχθρὸς, παντὸς ἔχοντος φυσικὰ καὶ νόμιμα δικαιώματα εἰς τὴν εὐνοίαν τοῦ Ἀλφόνσου. Ἐγνώριζεν ὅσας ὕβρεις ἐποτίζετο καθ' ἐκάστην ὁ βασιλόπαις, εἰς δὲν δὲν ἀπεδίδοντο οὔτε καὶ τὰ συνήθη ὠφελήματα ὅσα σπανίως ἀπολαμβάνουσιν οἱ βασιλικὴν καταγωγὴν ἔχοντες· καὶ διὰ τοῦτο ἐκ προαιμίου

ἐνόησε τὰς περιφρονήσεις ὅλας καὶ τὰς ταπεινώσεις ὅσας ἐπεφυλάττοντο εἰς τὴν Ἰσαβέλλα, καὶ ἐμελλον νὰ τῇ σαφιλευθῶσιν ἅμα παρήρηχετο ὁ ὑπὲρ αὐτῆς ἐρήμερος τοῦ Ἀλφόνσου ἐνθουσιασμός. Ἡ ὑπεράσπισις δὲν εἶναι ἔρως, καὶ ὁ Σίμων ἐφρόνησε ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ὑπερασπισθῇ· ἔπειτα δὲ ὠρμώτερον σκεφθεὶς, ἀπεφάσισεν ὅτι τοῦτο ἦν καὶ καθήκον τοῦ ἀφευκτον.

Ἀλλ' ὅπως συμβεβῆσθαι τὸ καθήκον τοῦτο μετὰ τῶν δισταγμῶν του, ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ τὴν ὄψιν τῆς Βασίλισσης, καὶ νὰ τὴν ἐπιτηρῇ μακρόθεν. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ μυστυριώδους προστάτου ἦν ἀκίνδυνον· ἡ βασίλισσα μὴ βλέπουσα πλέον αὐτὸν ἤθελε τὸν λησμονήσῃ, καὶ ἂν ἐπρόκειτό τις ἀκόμη νὰ πάσχῃ, αὐτὸς θὰ ἔπασχε μόνος.

Περαιτωθείσης δὲ τῆς τελετῆς, ἡ βασίλισσα ἐξῆλθε τῆς Ἐκκλησίας μὲ κεκυφίαν τὴν κεφαλὴν. Τὸ ἐλέμμα της οὐδὲ καὶ ἐξήτει πλέον τὸν Βασκογκέλλον. Πρὸς τί νὰ τὸν ζητήσῃ; Τετέλεσται, ἐλπίς δὲν ἔμεινε πλέον. Ἀνέβη δὲ εἰς βασιλικὸν ὄχημα, ἐπικροτοῦντος τοῦ ὄχλου, ὅστις ἐθαύμαζε τὴν καλλονὴν της. Ἐκεῖ δὲ εὐρέθη μόνη μετὰ τοῦ συζύγου της.

— Κυρία Ἰσαβέλλα, τῇ εἶπεν ὁ βασιλεὺς μετὰ περιπαθείας, τί προτιμᾶτε, παρακαλῶ, χορὸν ἀρκουδῶν, ἢ ταυρομαχίαν ἀγρίων ταύρων τοῦ Λεονόξ; Ἀλλ' ἡ Ἰσαβέλλα δὲν ἀπεκρίθη, διότι δὲν εἶχεν ἀκούσει.

— Καὶ τὰ δύο τὰ ἀγαπᾶτε, δὲν εἶναι ἀληθεῖς, κυρία Βασίλισσά μου; ἐπανελάθεν ὁ πτωχὸς Ἀλφόνσος. Μὰ τὸν σταυρόν! θὰ εἶσθε γυνὴ εὐτυχῆς! Ἐχομεν ἐδῶ θαυματοποιούς Ἰταλοὺς καταπίνοντας φαρμακωμένα σπαθία, καὶ χορεύοντας εἰς τὸ σῶμα δεκαπέντε ὀργυῖας ὑψηλά... Σᾶς δίδω τὸν βασιλικὸν λόγον μου, κυρία, ὅτι εἶναι καθὼς σᾶς λέγω.

Ἡ Ἰσαβέλλα ἐκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς της.

— Μὴ κρύπτεσθε διὰ νὰ μειδιάσατε, βασίλισσά μου, ἐπανελάθεν ὁ Ἀλφόνσος. Τὸ μειδιάμά σας εἶναι χαρὰ τῆς ψυχῆς μου... Μαί-δέ-Δέος, μὰ τὴν Παναγίαν! Ἐχομεν, σᾶς βεβαιῶ, καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα. Ἐχομεν σχινοβάτας Γάλλους, ὅπου περπατοῦν μὲ τὰς χεῖρας καὶ γυρίζουν τὸ σῶμα ὀπίσω, ὥστε μὲ τὸ στόμα φιλοῦν τὰς πτέρνας των... Δὲν λέγω ψεύματα, Ἰσαβέλλα! — Ὑποκριταί, ὅπου τραγωδοῦν καθὼς ἐκείνα τὰ ψέγια τοῦ μύθου· τὰ ὠνόμαζον, νομίζω... ἀδιὰφορον πῶς τὰ ὠνόμαζον, ἐνθυμοῦμαι πῶς εἶχον πρόσωπα γυναικῶν... Ἦκούσατε ποτὲ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα Ἰσαβέλλα;

— Θεέ μου! Θεέ μου! ἐπιθύρσειεν ἡ δυστυχῆς γυνή.

— Τὸ ἐνοῶ, βασίλισσά μου, ἀνέκραγεν ὁ Ἀλφόνσος, εἰσθε ἀνυπόμονος νὰ ἰδῆτε ὅλ' αὐτὰ τὰ θαύματα. Ὑπομονή. Δὲν θὰ σᾶς ἀρνηθῶμεν αὐτὴν τὴν εὐχὰ ἑστησιν. Ἐπειτα ἡ θέλησίς σας θὰ εἶναι, κυρία, νόμος μου... Ἀλλὰ δὲν σᾶς τὰ εἶπα ὅλα ἀκόμη. Ἐχομεν ἓνα πῖθηκα Ἀφρικανὸν ὅπου πηδᾷ καθὼς παραδειγμα δὲν ὑπάρχει, καὶ κάθε του μορφασμός ἀξίζει δέκα χιλιάδας τάλαντα... Τοῦ κομητίσκου μου εἶναι αὕτη ἡ ἐκτίμησις... Πῶς σᾶς φαίνεται ὁ κόμης;

Ἡ Ἰσαβέλλα ἐσυλλογίζετο τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας, τὴν μητέρα της, τὸν Βασκογκέλλον, καὶ ἠσθάνετο ἐαυτὴν νεκρομένην.

— Μάϊ-δὲ Δέος! ἀνέκραζεν ὁ Ἀλφόνσος ἀνακαγχάζων. Μὰ τὴν Παναγίαν, ἔχομεν μονομάχους Γάλλους, νὰ τοὺς ἰδῇτε θὰ ξεκαρδιοσθῇτε ἀπὸ τὰ γέλοια. Παλαίουν μὲ τὰς κεφαλὰς, καθὼς οἱ κριοὶ, κυρία μου, καὶ ὅταν αἱ κεφαλαὶ των συγκρούονται, ἡ μία, ἐνίοτε καὶ αἱ δύο, σπάνουν ὡς πῆλινα ἀγγεῖα... εἶναι νοστιμώτατον πρᾶγμα... Βασιλίσσά μου, κρυογελάτε, καὶ δὲν θέλετε νὰ μὲ δείξητε τοὺς ὠραίους σας ὀφθαλμούς... Ἐλάτε δά! κυττάξετέ με. Μὲ λέγουν ὅτι ὁμοιάζω τὸν κύριον ἐξάδελφόν μου, Λουδοβίκον τῆς Γαλλίας...

Καὶ τοῦτο λέγων, ἐμάκρυνε τὰς χεῖρας τῆς βασιλίσσης, ἐλαφρὰν ἐπιφέρων βίαν, καὶ ἀνεκάλυψε τοὺς κλαίοντας ὀφθαλμούς της.

— Τ' εἶναι τοῦτο; ἐρώτησε. Δάκρυα!... Βαθύνομαι τὰ δάκρυα. Καὶ χασμώμενος ἠπλώθη εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀχήματος.

Αὕτη δὲ ἦν ἡ πρώτη καὶ τελευταία συνέντευξις ἣν εἶχε κατὰ μόνας ὁ Ἀλφόνσος μετὰ τῆς βασιλίσσης. Ἐκτοτε τὴν ἀπέριψεν ὡς παίγιον συντετριμμένον, ἢ κατὰ τὴν εἰς τοιαύτας περιστάσεις συνήθη αὐτοῦ ἔκφρασιν, ὡς ταῦρον ἀσθενῆ.

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐσπέρας, ἡ βασίλισσα κατόκησεν ἰδιαιτέρον θάλαμον.

Τόσων εὐτυχιᾶν δὲν ἠλπίζεν ὁ Καστελμαλχώρας. Ἀμέσως δ' ἐνόησεν ὅτι δὲν εἶχεν ἀνάγκη νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἐπίκτητόν του ἐπιβρόχον, ὅπως ἀντικρούσῃ τὴν τῆς νέας γυναικὸς, διότι ἐνίκησεν ἀμαχῆτι. Οὐχ ἤττον ὅμως ἐμνησικάκει κατὰ τῆς Ἰσαβέλλας, ὡς προκαλεσάσης, εἰ καὶ ἀκουσίως, τὴν δημοσίαν αὐτοῦ ἐξόβρισιν, καὶ ποτὲ δὲν ἠμέλησεν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ τὴν ἐλάψῃ καὶ νὰ τὴν ταπεινώσῃ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρώτην του διαίταν. Ὁ λαὸς τῆς Λισαβώνας δὲν ἦτον τότε ἀκόμη ἐξηγριωμένος, καὶ τὰ βασιλικά κυτήγρια ἐγίνοντο διὰ νυκτὸς συνθήεστα. Τὴν δὲ ἡμέραν ἀπησχόλουν θεάματα, πάλαι, ξιφομαχίαι, χοροὶ παντομίμων καὶ θηριομαχίαι. Δὲν δυνάμεθα δὲ ν' ἀποσιωπήσωμεν, τῆς εὐκαιρίας δοθείτης, ὅτι ὁ ἄθλιος Ἀλφόνσος εἶχεν ὅλας τὰς ὀρεῖς ὅσας βλέπομεν καὶ εἰς τὸν ἡμέτερον ὄχλον. Ὅθεν συμπεραίνομεν ὅτι ὁ ῥηθεὶς ὄχλος ἤθελεν εἶσθαι ἐλεεινὸς ἡγεμὼν, ἂν ποτὲ συνέπιπτε νὰ ἐπέλθῃ ὁ χρυσοῦς αἰὼν, ὃν ἐπικαλοῦνται οἱ φιλανθρωπισταὶ δημοκόποι. Καὶ μάλιστα πρὸς ἀπολογίαν τοῦ Ἀλφόνσου, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐκεῖνος παρεφρόνει, ἢ ὀλγίου κᾶν εἶδει, ἐν ᾧ οἱ ἡμέτεροι κέποι ἐχουσιν ἐντελεῖς τὰς διανοητικὰς τῶν δυνάμεις, καὶ εἰσὶ μέρος οὐ τὸ ἐλάχιστον ἐνὸς τῶν ἀγχινοστέρων λαῶν τῆς γῆς.

Ἐκτὸς δὲ τῶν διασκεδάσεων ὅσας ἀππρὶθμῆσαν, ὁ Ἀλφόνσος εἶχε καὶ ἄλλας, ἃς προκρίνομεν ν' ἀποσιωπήσωμεν, μὴ νομίζοντες ἀναγκαῖον δι' ὑπερβολικῆς φιλαληθείας νὰ μολύνωμεν τοῦ ἀναγνώστου τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὴν φαντασίαν. Ἐγκλιυνδούμενος δι' εἰς τὴν κτηνώδη καὶ μεμιασμένην ταύτην ζωὴν, σπανίως ἐνεθυμεῖτο ὅτι ἐκέκτητο σύζυγον, καὶ ἡ στιγμὴ καθ' ἣν τὸ ἐνεθυμεῖτο, ἦν στιγμὴ τρόμερᾶς δοκιμασίας διὰ τὴν δυστυχῆ Ἰσαβέλλαν· διότι ὁ Ἀλφόνσος ἦν ἀσπλαγχνος ὡς ὅλοι οἱ διεφθαρμένοι τὸν νοῦν. Οὗτος ἐβίβλε τὴν Ἰσαβέλλαν νὰ κάθηται πλησίον του εἰς τὸ ὑποδρόμιον, τὴν ἔσυρεν εἰς τῶν πυγμάχων τὰ θέατρα, καὶ πολλάκις μάλιστα τὴν κατηνάγκαζε νὰ προεδρεύῃ τὰ ὄργιά του. Καὶ ἐπει-

δὴ οἱ αὐλικοὶ διαπλάττονται καθ' ὁμοίωμα τοῦ κυρίου των, εἰς δὲ τὴν αὐλὴν τῆς Λισαβώνας ὑπῆρχον δύο κύριοι, ὧν ὁ μὲν μετεχειρίζετο τὴν βασιλίσσαν ὡς δούλην, ὁ δὲ τὴν ἐμίσει, διὰ τοῦτο ὅλη ἐκείνη ἡ ἀγοραία ἀγέλη χυδαίων ἀνθρώπων μετρηφισμένων εἰς εὐγενεῖς, ἡ περιστοιχίζουσα τὸν βασιλέα, ἐνόμιζεν ὅτι ἐχρεώσεται ἐπίσης νὰ περιφρονῇ τὴν Ἰσαβέλλαν καὶ νὰ τῇ τὸ ἀποδεικνύῃ. Ὡστε εἰς τὴν αὐλὴν ἡ θέσις τῆς ἦν νὰ χρησιμεύῃ ὡς σκοπὸς καθ' οὗ κοινῶς ἐξετόξευον τοὺς δημῶδεις τῶν χλευασμοῦ οἱ σύντροφοι τοῦ Ἀλφόνσου.

Ἐφθεῖρετο δὲ βραδέως· περὶ τοὺς μεγάλους τῆς ὀφθαλμοῦ ἐσχηματίσθη μελανὸς κύκλος, διατηρῶν τὰ ἔχνη τῶν δακρύων της· αἱ παρειαὶ της ἔγινον ἰσχναί· καὶ οἱ πολυάριθμοι ἀντερασταὶ ὅσοι ἄλλοτε ἀνημιλλῶντο διὰ τὴν εὐνοίαν της, δὲν ἤθελον βεβαίως γνωρίσει πλέον τὴν βασιλίδαν τῶν ἐν Βερσαλλίᾳ ὠραίων.

Ἀλλ' ἡ θλίψις ἡ κατατήκουσα τὴν ζωὴν της, δὲν ἐπήγαγεν οὔτε ἐκ τῶν βαναύσων τούτων περιφρονησέων, οὔτε ἐκ τῶν καθημερινῶν ταπεινώσεων. Τὸ ἀληθές ἦν ὅτι ἡ Ἰσαβέλλα ἠγάπα, καὶ ὅτι ὁ χρόνος δὲν εἶχε μαράνει τὸ πάθος της. Ἐπὶ δύο ἔτη μετὰ τὸν γάμον της δὲν εἶδε τὸν Βασκογκέλλον. Τί ἄραγε ἔγινε; δὲν τὸ ἤξευρε, καὶ ἦν ὁ μόνος, ὁ ἀκοίμητος στοχασμὸς της ὁ Βασκογκέλλος. Ὁ στοχασμὸς οὗτος ἦν ὅλη της ἡ ζωὴ. Ἄν τῇ ἐδίδετο νὰ τὸν ἰδῇ μόνον, ἡ θέα του ὡς βάλαμον θὰ ἐπράυνε τὰ δεινὰ της.

Ἰπῆρχε δὲ εἰς μόνος ἀνθρωπος εἰς τὴν αὐλὴν, προσπαθῶν δι' εὐλαβοῦς ἀγάπης καὶ δι' ἀφοσίωσης νὰ τῇ φέρῃ ἀνάπαυσιν καὶ παραμυθίαν. Ἦν δὲ οὗτος ὁ βασιλόπαις· καὶ τὴν ἐπροστάτευε μὲν δι' ὅλης του τῆς δυνάμεως, ἀλλ' ἡ δυνάμις του ἦν ἐλαχίστη, διότι ὁ Καστελμαλχώρας παρέτεινε ἐπέκεινα παντὸς ὁρίου τὴν ὑποτιθεμένην ἀνηλικιότητα τοῦ Δὸν Πέτρου, καὶ τὸν εἶχεν ὑποκείμενον εἰς εἶδος κηδεμονίας. Προσέτι δὲ ἡ βασίλισσα κατόκει τότε τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀλφόνσου, καὶ εἰς σπανίας μόνον περιστάσεις ἐπετρέπετο ἡ εἰσοδος αὐτῶν εἰς τὸν βασιλόπαιδα. Οὐχ ἤττον ὅμως ἐθεώρει ἡ Ἰσαβέλλα τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ νέου ἡγεμόνος ὡς πολύτιμον ἀνακούφισιν τῶν δυστυχημάτων της, καὶ ἤρχισε νὰ τὸν ἀγαπᾷ ὡς ἀδελφόν, ἐν ᾧ ἐκεῖνος τὴν ἠγάπα κατ' ἄλλον τρόπον. Ἀλλὰ δειλὸς μὲν ὢν φύσει, συστελλόμενος δὲ καὶ διὰ τὸν δεσμόν ὅστις τὸν συνέδεε πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην τοῦ ἀδελφοῦ του σύζυγον, δὲν ἐτόλμισε νὰ τῇ ὁμολογήσῃ ποτὲ τὰ αἰσθημάτά του.

Ἐν μέσῳ δ' ὅλων τούτων συνέβη περίστασις τις, ἥτις μετέβαλεν αἰφνιδίως τὴν θέσιν τῆς Ἰσαβέλλας.

Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τῶν Χριστουγέννων, ἐπῆλθεν εἰς τὸν Ἀλφόνσον ἡ ὀρεξὶς νὰ ἐορτάσῃ διὰ μεγάλης εὐωχίας καὶ κραιπάλης εἰς τὰ ἀνάκτορα. Διὰ νὰ γίνῃ δὲ ἡ ἐορτὴ ἐντελής, διέταξε τὴν βασιλίσσαν νὰ στολισθῇ μὲ τὰ λαμπρότερα τῆς ἐνδύματα καὶ νὰ προεδρεύσῃ τοῦ συμποσίου, καὶ ἡ βασίλισσα τῷ ὑπήκουσεν. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ δείπνου, ἐν ᾧ ἡ φλόξ τῆς μέθης ἐξῆπτε τὰς κεφαλὰς, ὁ Καστελμαλχώρας ἀνέστη.

— Ἐλλείπει κατὰ τὸ συμπόσιον, εἶπε.

Κραυγὴ γενικὴ ἀπέκρουσε τὴν αἰρετικὴν βλασφημίαν ταύτην.

— Σὰς λέγω ὅτι καὶ ἐλλείπει, ἐπανελάβεν ὁ Καστελμαλχώρας μὲ φωνὴν βροντώδη.

— Κόμη, ἐμέθυσας, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς.

— Διὰ τοῦτου ἐκπληρῶ χρέος πιστοῦ ὑπηκόου, ἀπήντησεν ὁ Καστελμαλχώρας. Μιμοῦμαι τὸ καλὸν παράδειγμα τῆς ἱμετέρας μεγαλειότητος. . . Ἀλλὰ καὶ μᾶς ἐλλείπει ἐδῶ.

— Πάλιν! ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς, ἐν ᾧ ἐξήπτετο ὁ θυμὸς του. — Καὶ τί ἐλλείπει λοιπὸν;

— Ἐλλείπει νὰ μᾶς οἰνοχοῇται ὁ οἶνος ἀπὸ γυναικὸς γεῖρα.

— Θυμᾶτια! ἀνέκραξαν ὠρούμενοι ὁμοθυμαδὸν οἱ συντράπεζοι.

— Ὁ Κόμης ἔχει δίκαιον.

— Μέγα πρᾶγμα, ἀπήντησεν ὁ Ἀλφόνσος. Ἀμέσως, κόμη, θὰ εὐχαριστηθῇς. . . Κυρία, ἐξηκολούθησεν ἀποταθεὶς πρὸς τὴν Βασίλισσαν, ἣτις ἐφαίνετο ὡς ἀγαλμα παρίου λίθου μεταξὺ ὧλων τῶν ὑπὸ τῆς κραιπάλης πεφλογισμένων ἐκείνων προσώπων, — Κυρία, λάβετε αὐτὴν τὴν φιάλην, καὶ κερᾶσατε τοὺς ἀρχοντας τούτους, διότι διψοῦν.

Ἡ Ἰσαβέλλα ἔλαβε τὴν φιάλην, καὶ βαδίζουσα σιωπηλῶς περὶ τὴν τράπεζαν, ἤρχισε νὰ οἰνοχοῇ.

Ἄν εἶχε κατὰ τύχην εὐρεθῇ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν εἰς μόνον ἄνθρωπος σώζων ἀκόμη σπινθῆρα τιμῆς ἐντὸς τῆς ψυχῆς του, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος θὰ ἠσθάνετο ἀναμριβόλως εὐλαδῆ οἶκτον πρὸς τὴν γυναῖκα ταύτην τὴν ἔχουσαν βασιλίσσης καρδίαν καὶ υπερῆφαιαν, τὴν ἀξιοπρεπῆ καὶ θαυμασίαν ἐκείνην γυναῖκα καθ' ἣν στιγμὴν τὴν ὑπέβαλλεν ὁ σύζυγός της εἰς ταπεινώσεις τοιαύτας. Ἀλλ' ἡ τύχη, ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν ᾖναι, δὲν δύναται τὰ ἀδύνατα δι' ὅ, δσάκις ἡ Ἰσαβέλλα ἐπλήρου τὴν φιάλην ἐκ νέου, νέος καρχασιμὸς ἀνεγείρετο εἰς τὴν αἰθούσαν.

Ὁ Καστελμαλχώρας ἔτεινε τὸ ποτήριον τελευταῖος. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐπλησίαζεν ἡ βασίλισσα τὴν φιάλην, ἠγέρθη αἰφνιδίως αὐτὸς, καὶ ἔθεσε τὰ χεῖλη του εἰς τὴν παρειὰν της.

Ὁ Ἀλφόνσος ἐξέπεμψε μὲ κηθηδὸν ἀγαλλιᾶσας.

Ἡ δὲ Βασίλισσα ἔγινεν ὡχρὰ, εἰς βαθμὸν ὥστε αἱ φλέβες της ἐφάνησαν ὡς κυανοὺν δικτυὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου της. Ἐκ φύσεως ἦν γλυκεῖα τὸν χαρακτήρα, καὶ ἀσθενὴς μάλιστα. Ἀλλ' εἶχε καὶ τι τῆς στασιαστικῆς ἐκείνης ὁρμῆς τοῦ αἵματος, ἣτις ἔφερε τὸν Μαζαρίνον εἰς τοῦ κρημνοῦ τὸ χεῖλος.

Ὁπισθοδρομήσασα δὲ ἐν βῆμα, καὶ ἀνεγείραςα τὸ μέτωπον,

— Κύριε, εἶπεν, εἰσθε ἄτιμος. Ἄν ὁ Θεὸς μοι εἶχε δώσει σύζυγον ἄνδρα, δὲν ἤθελα τῷ ζητήσῃ τὴν ζωήν σας. Ἀλλὰ — διὰ νὰ λάβητε ὅτι ἀξίζετε, — ὁ δῆμιος θὰ σᾶς ἐμαστιγῶνεν εἰς τοὺς δρόμους τῆς Λισαβώνας!

Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἀνεχώρησε βραδέως.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς, σὲ διόρθωσε!

— Καὶ ἡ ἱμετέρα Μεγαλειότης ἐξυβρίσθη δημοσίως! ἀπήντησεν ὁ Καστελμαλχώρας, κρύπτων ὑπὸ φαιδρότητος πρόσχημα τὴν φιλέκδικον ἀγανάκτησίν του.

— Σὺ. . . νὰ μαστιγωθῇς. . . ἀπὸ τὸν δῆμιον. . . Νοστιμώτατον πρᾶγμα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ.

— Ἄν ὁ Θεὸς τῇ ἔδιδε σύζυγον ἄνδρα! . . ἐψιθύρισεν ὁ Καστελμαλχώρας.

— Μάϊ-δὲ-Δεός! ἀνέκραξεν ὁ Βασιλεὺς. Μὰ τὴν Παναγίαν! τὸ εἶπε τοῦτο! — Εἶμαι ἀνὴρ! Αἷμα καὶ θάνατος! Εἶμαι ἀνὴρ, καὶ οὐαὶ εἰς αὐτὴν. . . Ἄς μὲ τὴν φέρουν.

Ο ΑΡΕΙΑΔΗΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

1.

— Αὕτη ἡ ἱστορία, Κύριοι, εἶπεν ἐγειρόμενος ὁ Πέτρος, μοι εἶναι γνωστοτάτη· ἐὰν θέλετε σᾶς τὴν διηγούμεαι.

— Ναί, ναί· ἀνέκραξαν ὅλοι οἱ περιεστῶτες.

— Προσοχῇ, λοιπὸν Κύριοι, καὶ ὑπομονῇ!

Καὶ τότε ὁ Πέτρος ἔλαβε τὸν λόγον.

— Ὁ Ἀλέξανδρος Ἀρειάδης, μονογενὴς υἱὸς πλουσίου κεφαλαιοῦχου, ἦτο κατὰ τὸ λέγειν τῶν πολλῶν, τέλειος τὴν ἀνατροφὴν. Περιηγηθεὶς πολλὰς χώρας τῆς Εὐρώπης, εἰσδύσας εἰς τὰ ἀπόκρυφα τῶν μεγάλων κοινωνιῶν, μνηθεὶς εἰς τὰ μυστήρια τοῦ πῶς δεῖ ζῆν, ἀπολύσας ἀπάσας τὰς ἀνθρωπίνας ἡδονὰς, ἐκτελέσας πᾶν ὅ, τι ἐπιθύμει, μορφωθεὶς ὕλτικῶς τε καὶ ἠθικῶς, κατέστη ἐγωῖστῆς, ὕλιστῆς, ἀνάλγητος, ὑποκριτῆς, ἀδιάφορος περὶ τῶν παρελθόντων, ἀμέριμνος περὶ τῶν μελλόντων.

Πρὸ δώδεκα ἐτῶν ὅμως, ὅτε ἐκκαίδεκαετῆς νεανίας, περιεπλανᾶτο σὺν νουὺς καὶ μελαγχολικὸς εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ἀττικῆς, ἦτον πάντῃ διάφορος! τῶν σπανίων προτερημάτων του τῆς τότε ἐποχῆς δὲν τῷ εἶχε διαμείνει οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ τὸ σωματικὸν κάλλος.

Κατὰ τὸ 1840 ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας ἐκ Παρισίων. Εἰς τοιοῦτον ἄνθρωπον ποίαν ἐντύπωσιν ἐμελλε νὰ προξενήσῃ ἡ κοινωνία μας, ὅπου ἀδύνατον πολλοὺς νὰ εὕρῃ ὁμοίους του; δύο μῆνες μόλις παρήλθον, καὶ ἰδοὺ ποίαν κρίσιν ἐπέφερε περὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις βίου. «ζωὴ κτηνώδης». Λακωνικῇ, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐντελῶς δικαία κρίσις! Περίεργον μόνον εἶναι ὅτι, ἡ κοινωνία μας ἐφάνη ἀπεχθὴς εἰς τὸν Ἀρειάδην διὰ τὴν ἠθικὴν της διαστροφὴν. Ποῖος νὰ μεμψήληθῃ τὴν κοινωνίαν μας; Ὁ Ἀρειάδης! Καὶ ὅμως εἶχε δίκαιον, διότι εἰς τὸν ἐνδόξατον μυχὸν τῆς ἐγωῖστικῆς του ψυχῆς ὑπῆρχε σπινθὴρ πατριωτισμοῦ, ἰδιοτελοῦς μὲν, διότι ἡγάπα τὴν δόξαν τοῦ ἔθνους καθ' ὃ μέλος τοῦ ἔθνους αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἀλλ' ὅμως ὑπῆρχε καὶ, ἐνῷ ἀπὸ τὴν λοιπὴν τῶν Ἀθηναίων κοινωνίαν, κατὰ τὴν ἰδέαν του, ἔλλειπε καὶ ὁ τοιοῦτος σπινθὴρ. Προσέτι δὲ, ὅσοι καὶ ἂν ἡ καρδία του ᾖν κατὰ τὰ ἄλλα διεφθαρμένη, ἀλλὰ τὸν φθόνον καὶ δὲν ἐγνώριζε. Καὶ οὐδὲν μὲν ἐθεώρει ἱερὸν καὶ ὅσιον, ὅταν ἐπρόκειτο περὶ τινος ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ἀπολαύσεως, ἀλλὰ τῶν ἄλλων καὶ αἱ ἀπολαύσεις καὶ εὐτυχίαι ποσῶς δὲν τὸν ἐθλίβον. Ἐξ ἐναντίας δ' ἐβλεπε μετ' ἀποστροφῆς ἐμφωλεῖον εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν τὸ ψυχοφθόρον αἶσθημα τοῦτο, τὴν σκωρίαν ἣτις προσηλούται εἰς ὅλας τὰς πράξεις καὶ τὰς καταδιβρώσκει, καὶ καταδιβρώσκει τέλος καὶ αὐτὴν τὴν καρδίαν ἣτις τὸν περιέχει. — Ἀπὸ τὴν κοινωνίαν ταύτην, ἰδογμάτιζεν ὁ Ἀρειάδης, ἐξ ἧς ἐσβέσθη ὁ πατριωτισμός, εἰς ἣν βασιλεύει ὁ φθόνος, ποτὲ δὲν θὰ ἀναφυῇ Ἑλλὰς μεγάλη ἰσχυρὰ καὶ εὐδαίμων.